

om
liefde
gaan wij een leven

een liederencyclus op teksten van
Huub Oosterhuis
en muziek van Tom Löwenthal,
Antoine Oomen en Tjeerd Oosterhuis

Projectkoor Open Haven
seizoen 2016 – 2017

Projectkoor Open Haven

Het projectkoor wil een plek bieden aan zangers van binnen en buiten de kerken, die zich thuis voelen bij nieuwe religieuze muziek: hedendaagse teksten die geïnspireerd zijn op eeuwenoude verhalen en op muziek gezet door componisten van deze tijd. We streven hierbij naar zoveel mogelijk eigentijds taal- en beeldgebruik.

Het projectkoor heeft geen vast ledenbestand; voor ieder project gaan we weer op zoek naar deelnemers. We zijn een open en oecumenisch koor en staan nadrukkelijk ook naar buiten toe open: deelnemers hoeven geen lid te zijn van een kerk. Protestant, katholiek, vrijzinnig, ietsist of humanist: bij ons loopt alles door elkaar. De koorleden hebben dan ook verschillende achtergronden, zowel op muzikaal als op religieus gebied.

'Om liefde' is al weer ons 9^e project sinds 2004. Kijk voor informatie over de vorige projecten en luister naar muziek op: www.projectkooropenhaven.nl

Huib Oosterhuis: dichter, priester



De teksten in dit project zijn van de hand van Huib Oosterhuis (Amsterdam, 1 november 1933): theoloog, dichter, priester en ex-jezuiet. Hij heeft voor kerkelijk Nederland veel betekend. Hij liet protestanten en katholieken zien dat een kerk een levende gemeenschap kan zijn waar iedereen verwelkomd wordt. Oosterhuis heeft velen helpen ontdekken dat er een andere taal is om het onzegbare te omschrijven dan de traditionele woorden van de kerk.

Zijn teksten worden in protestantse en katholieke kerken overal in het land gezongen en veel mensen hebben kennisgemaakt met zijn poëzie. Met zijn muziek, poëzie en met de debatten en manifestaties die hij organiseerde verkende hij voor traditionele gelovigen en voor de bestaande kerken nieuwe wegen, richtingen die nog altijd actueel zijn in discussies over religiositeit in de 21e eeuw. We laten het bij deze korte omschrijving. Anderen hebben al veel over Oosterhuis geschreven en kunnen dat ook veel beter.

Met dank aan

Dit project is mede mogelijk gemaakt door de medewerking van de protestantse gemeente en de katholieke parochie in Zeewolde.

DEELNEMERS SEIZOEN 2016-2017

Dirigent: Frans Meijer

Pianisten: Johanneke Bakker en Martin Lorijn

Orgel: Marina van Arendonk

Solisten: Catherina Jolmers, Marije Seinhorst,
Bart Vrieling en Annelien Westerkamp

Cello: Csilla Jansen

Dwarsfluit: Sarina Kriek

Trompet: Jeannette Hazelaar en Jelmer Zwiers

Spreekstem: Joke Janssen

Beamer: Henk van der Sluijs

Sopranen:

Ina den Bakker, Wilma van Barneveld, Natasja Deliën, Margreet Faber, Jolanda Hamoen, Jolanda van Harten, Renny Hidding, Josien Hoeve, Joke Janssen, Catherina Jolmers, Daantje Jonker, Marijke Kerkhoven, Gonda Kimmann, Alette Kranenborg, Petra de Mol, Thilde van der Perk, Elly Timmer, Harma Tip, Willemien Vaartjes en Jacqueline van der Zwan.

Alten:

Henriëtte van Beek, Jeanette Bergsma, Gerda Blaauw, Anita de Boer, Carla van Dongen, Lenie Godschalk, Hetty de Jager, Cissy Klemann, Penny Leunura, Sophie van Lint, Joke de Meij, Margreet Nederhoed, Marije Seinhorst, Yvonne Steunenbergh, Ciska Stoker, Nienke Strengholt, Marie-José Terpstra, Yvonne Veen en Annelien Westerkamp.

Tenoren:

Jos Boellaard, Gert-Jan van Dongen, Teun de Jager, Bert Nederhoed, Margriet Poortstra, Gerrit van de Put, Albert Stoter en Bart Vrieling.

Bassen:

Gert van Beek, Marten de Boer, Jan Hoeve, Sam Hoving, Frank van Lint, Jan Paulus, Erik Seinhorst, Wim Stoorvogel en Arthur Verhagen.

*De **foto's** die dit boekje en in de kleine expositie te zien zijn en die bij de uitvoeringen worden geprojecteerd, zijn gemaakt door leden van het projectkoor. Zij hebben gezocht naar beelden van het Flevolands landschap die bij hen associaties oproepen bij de teksten uit dit project.*

Dirigent: Frans Meijer



"Ik ben een geboren en getogen Flevolander. Ooit in Zeewolde (1981) begonnen als 'schoolmeester-pionier'. Verhalen vertellen en zingen waren mijn favoriete activiteiten waar kinderen dol op waren. Tegenwoordig ben ik programmamanager wijk-ontwikkeling in Almere. Nog steeds ligt mijn passie in het zingen en vooral 'mensen laten zingen'. Ik heb een jarenlange ervaring als dirigent en zangcoach. Ik begeleid zowel mensen individueel als groepen, verzorg workshops voor koren en heb als muzikaal- en artistiek leider meegewerkt aan verschillende theaterproducties. Daarnaast heb ik de opleiding stembevrijding gevolgd bij Jan Kortie en heb mij hierin verder ontwikkeld."

Frans over het project:

"Gevraagd worden als dirigent van het projectkoor. Een uitnodiging waar ik niet lang over na hoefde te denken. Een aanleiding om een lang gekoesterd verlangen te volgen: met een groep enthousiaste zangers en zangeressen werken aan een liederencyclus van de dichter Huub Oosterhuis. Zijn gedichten zijn voor mij tijdloos, niet gebonden aan één specifieke geloofsovertuiging. Ze geven woorden aan het onzegbare en zijn vaak prachtig op muziek gezet door mensen als Tom Löwenthal, Antoine Oomen en Tjeerd Oosterhuis. We zingen liederen langs de cirkel van het leven van schepping, groeien, liefde, pijn, leven, dood en verrijzenis. Een zoektocht naar de 'essentie' in klank en verhaal. Door alles klinkt de liefde voor het leven: 'Om Liefde'."

'Vader en dochter'



De animatiefilm 'Vader en Dochter' die u vanavond ziet, is van Michael Dudok de Wit uit 2000. De film kreeg een groot aantal prijzen, waaronder de Oscar voor beste animatiefilm in 2001. In deze korte film ziet u dat een vader en een dochter afscheid nemen bij een dijk aan het water. Het meisje blijft daarna telkens, per fiets over de dijk, terugkeren naar de plek van dat afscheid. Deze zoektocht naar haar vader herhaalt zich in verschillende levensfasen.

Zing met ons mee!

Op diverse plaatsen in dit programmaboekje is de muziek afgedrukt bij de teksten. Wij nodigen u uit om op die plekken met ons mee te zingen!



1. Gij zijt de lucht om mij heen

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Tom Löwenthal.

Gij zijt de lucht om mij heen.
Ik adem U in, anders sterf ik.
Ik sla U om als een mantel
en ik weet dat Gij nooit verslijt.

2. Klankresten

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Tjeerd Oosterhuis.

Eerst koor, daarna allen:

Klank - res - ten van een on - vol - tooid ver - haal. _
Steen - let - ter - gre - pen, spo - ren in _ woe - stijn - zand. _
Licht - woor - den, ooit ont - van - gen, maar van wie -
Hij _ zal niet sla - pen, al - ler - zie - len - hoe - der.

3. Lieve boetseerder

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Orlando di Lasso.

Canon: eerst koor, daarna allen

Musical score for the song 'Lieve boetseerder'. The score is written in G minor (one flat) and 4/4 time. It consists of four staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: 'Lieve boetseerder trek me uit de klei. Lieve boetseerder trek me uit de klei.' The music features a mix of quarter, eighth, and half notes, with some phrases spanning across bar lines.

--- *Gesproken tekst* ---



4. Mens op aarde

Tekst: Huub Oosterhuis.

Muziek: Tom Löwenthal.

1. Dat ik aarde zou bewonen,
niet op vleugels als een arend,
niet in schemer als een nachtuil,
niet kortstondig als een bloem,

Allen:

2. niet op vin-nen on-der wa-ter,
niet ge - jaagd en niet de ja - ger,
niet op hoe-ven niet met klau-wen,
maar op voe — ten twee

3. Om de verte te belopen,
om de horizon te halen
en met handen die wat kunnen:
kappen, ruimen, zaaien, oogsten;

4. met een neus vol levensadem,
met een buik vol van begeren,
met een hoofd niet in de wolken,
wel geheven naar de zon.

5. Om te overzien die aarde
haar te hoeden als een kudde,
haar te dienen als een akker
en te noemen bij haar naam.

6. Dat ik ben, niet meer of minder
dan een mens, een kind van mensen,
één van velen, één met allen,
groot en nietig, weerloos, vrij.

Allen:

7. om te zijn el-kaar tot ze - gen,
om te gaan een weg van da - gen,
lief - des weg die ooit zal lei - den
naar een men - se - lijk be - staan.

--- Gesproken tekst ---

5. Hoe ver te gaan

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Antoine Oomen.

1^o keer: koor, 2^o keer: allen

1. Hoe ver te gaan? En
of er we - gen zijn? Nooit meer ge - baan - de.
Hoe - veel paar voe - ten zijn — zij?
Twee, drie - dui - zend.

The image shows a musical score for a song. It consists of four staves of music in G major, 3/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a double bar line and a repeat sign. The second staff has a dotted line under the notes 'er we - gen'. The third staff has a long dash under the notes 'zijn —'. The fourth staff ends with a double bar line and repeat dots.

Nog bijna slaven, vreemden voor elkaar.
Kreupelen, blinden.
Maar met iets in hun hoofd
dat stroomt en licht geeft.

De zon zal hen niet steken
overdag, bij nacht- de maan niet.
Zij stoten zich aan stenen.
Niemand draagt hen.

Omdat zij willen leven als nog nooit,
angstig te moede zijn zij gegaan
met grote hinkstapsprongen.

Niet hier hun vaderland;
en schaamteloos wagen zij alles.
Soms wordt woestijn oase waar zij komen.

Vrijheid ontkiemt in hen, gloeit aan, dooft uit,
zal weer ontvlammen.
Zij blijven kinderen, zij worden groter.

Allen:



7. Hun stoet is zon - der



ein - de en ge - tal. Tel maar de ster - ren.



Zij we - ten van de stad met



fun - da - men - ten.

6. Zie deze aarde

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Antoine Oomen.

Zie deze aarde.

Waar ben je?

Sta je van veraf te kijken, veilig ver weg?

Zelf bang dat je je zo schuilhoudt

in deze tijden van rampen en angst?



Grote naam – 'Ik-zal',
groot verhaal – wat zou je.
Wat heeft een arme nog te verwachten van jou?

Ploert en Schender jagen hem op,
vangen hem, slaan hem neer, trap na:

God bestaat niet.

Naam, sta op, besta.
Weet jij wel wat het is arm,
vertrapt te zijn, kind zonder moeder, vader?

Kom met handen.
Ploert en Schender, breek ze.
Dat ze het niet meer wagen.

Aan nietige mensen behoort zij toe, deze aarde.

7. Roep onze namen

Tekst: Huub Oosterhuis. *Muziek:* Tom Löwenthal.

Een acclamatie of mantra voor koor en allen.



Roep on - ze na - men dat wij u ho - ren
dat wij weer a - de - men dat wij u le - ven.

• *Eerste deel animatiefilm 'Vader en Dochter'*



--- Gesproken tekst ---

8. Jij, nog naamloze

Tekst: Huub Oosterhuis. *Muziek:* Antoine Oomen.

Ander ouder, iemand in ons verborgen: plotseling oplaaiend vuur
van visioenen, aanschijn der aarde vernieuwend.

Rede, dwaasheid, hart, onbedwingbare, die ons weten doet
wat wij niet weten, wat onmogelijk is bij mensen en goden.

Ingepakt in wolken, schoorvoetend gaan wij.
In onze handen klemmen wij wichelroeden, spiegels en zwaarden

en neerdrukt ons droefheid om het gedane, om niet te keren woorden,
om wat groeide, om wat versteende, verwaaide.

Jij, nog naamloze, ademt ons open en wekt in ons weerbarstig
geheugen wat wij zagen met onze vroegste ogen

en doet ons gaan in tranen, maar ongebroken door de nacht van de
schepping, en houdt ons gaande naar een nieuwe geboorte:

blinde muren, zacht licht water geworden en aan de overzijde
rozensteden en de zang van de lijster.

--- Gesproken tekst ---



9. Voor kleine mensen

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Tom Löwenthal.

Voor kleine mensen is hij bereikbaar,
Hij geeft hoop aan rechtelozen,
hun bloed is kostbaar in zijn ogen,
Hij koopt hen vrij uit het slavenhuis.

Hij zal opkomen voor de misdeelden,
Hij zal de machten die ons dwingen
breken en binden, Hij zal leven,
onvergankelijk als de zon.

Allen refrein:

The image shows a musical score for a four-part chorus. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: 'Voor klei-ne men-sen is Hij be-reik-baar, ___'. The second staff continues: 'Hij geeft hoop aan rech-te-lo-zen, ___'. The third staff continues: 'hun bloed is kost-baar in zijn o-gen,'. The fourth staff concludes: 'Hij koopt hen vrij uit het sla-ven-huis.' The music features a mix of quarter, eighth, and half notes, with some rests and a final cadence.

Zoals de dauw die de aarde drenkt,
zo zal Hij komen en in die dagen
zullen trouw en waarachtigheid bloeien,
zal er vrede in overvloed zijn.

Dan dragen de bergen schoven van vrede
en de heuvels een oogst van gerechtigheid,
een vloed van koren, golvende velden –
een stad rijst op uit een zee van groen.

Allen refrein: 'Voor kleine mensen

Zijn naam is tot in eeuwigheid,
zolang de zon staat aan de hemel.
Zijn naam gaat rond over de aarde,
een woord van vrede, van mens tot mens.

Allen refrein: 'Voor kleine mensen

Pauze

10. Een schoot van ontferming

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Antoine Oomen

1^o keer: koor, 2^o keer: allen

Een schoot van ont - fer - ming is on - ze God.
Hij heeft ons ge - zocht en ge - zien
zo - als de op - gaan - de zon aan de he - mel.
Hij is ons ver - sche - nen toen wij in
duis - ter - nis wa - ren in scha - duw van dood.
Hij zal on - ze voe - ten rich - ten
op de weg van de vre - de.

--- Gesproken tekst ---

11. Hooglied

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Antoine Oomen.

Ik zag je, ik woog je, je lippen nog hard, dicht -
toen stroomden je zoenen.
Het duurde een nacht en een dag.
En toen het voorbij was wilde ik weg
en nauwelijks weg wou ik weer.

Toen werd het zomer en later, en later weer lente
en zomer, een herfst en een winter,
de wind uit het noorden, de steenkou, de dooi,
de narcissenvelden en weer.

In spleten van ramen zat ik verscholen
te denken, ik weet niet meer wat.
In tuinen vol vogels liep ik te fluiten,
te dromen, ik weet niet meer wat.

Kwam iemand je tegen, een jager, hij joeg je,
een zanger, hij zong je,
een koning, hij zette zijn kroon af,
maar mij moest je verzoeken,
mij moest je maar raden – greep je me vast,
had je mijn schaduw
en het werd avond van winter tot winter,
nu zijn de winters voorbij.

Kwam iemand me tegen, de zon kwam me tegen,
de maan zong me wakker,
de sterren verslonden me levend,
maar jij- kom ik je tegen,
jou, vallende sterren, zijn we weer thuis
en het wordt avond en het wordt morgen,
van zomer tot zomer, nooit gaan de zomers voorbij.

We waren jong, we werden oud,
maar voor liefde niet te oud.
Lange liefde is een touw, zevenmaal getwijnd.
Neem de tijd voor liefde.
Ogenblik voor eeuwigheid.
Liefde, geef ons nog wat tijd, deze dag van liefde.

We huren een wagen en rijden naar meren,
we vragen een jager, een zanger, een koning.
Ze komen met lieflijke dromen en dranken;
zo wordt het later, zomer na zomer.

Met knikkende knieën en armen gevajem
verdwijnen we door de deur uit het zicht.
Achter de ramen staan nietige lichtjes.

De dood in de verte, je ogen dichtbij.
De dood onder ogen, we weten geen verder –
wie leidden ons leven? Wie wij?

De dood mag ons roepen, zijn kreet komt eraan.
En dan, witte ruiter, en dan?



--- Gesproken tekst ---

12. Wat ik gewild heb

Tekst: Huub Oosterhuis. *Muziek:* Antoine Oomen

Wat ik gewild heb,
wat ik gedaan heb,
wat mij gedaan werd,
wat ik misdaan heb,

wat ongezegd bleef,
wat onverzoend bleef,
wat niet gekend werd,
wat ongebruikt bleef,

al het beschamende
neem het van mij
en dat ik dit was
en geen ander –

dit overschot van
stof van de aarde:
dit was mijn liefde.
Hier ben ik.



13. Doe mij binnengaan

Tekst: Huub Oosterhuis. *Muziek:* Antoine Oomen

Doe mij binnengaan
in het oord van rust en vrede
dat genoemd wordt met uw Naam.

Licht van licht. Ontferming. Hemel.
Liefde is uw Naam.

Dat ik kom in U, in vrede.
Dat ik door het vuur gegaan
en mijn laatste leed geleden,
komen mag in U, mijn vrede,
dat Gij mij zult noemen bij mijn naam.

Sterveling, stof van de aarde,
ziel en lichaam is mijn naam.
Adem was ik, vonken leven.

Vuur van liefde, eeuwig leven,
nieuwe aarde is uw naam –
In uw oord van rust en vrede,
doe mij binnengaan.

De doden, vergaan in de aarde, verstrooid in de wind,
voorgoed onvindbaar
en allen die weg zijn gegaan zonder groet,
wat heeft met hen gedaan
Hij die nooit laat varen het werk van zijn handen.



14. Om liefde

Tekst: Huub Oosterhuis. *Muziek:* Tjeerd Oosterhuis.

Om liefde gaan wij een leven,
zeilen wij over de zee,
vliegen wij langs de hemel –
Om liefde gaan wij een leven,
met licht en met donker mee.
Vogeltje van de bergen
wat zwoeg je dapper voort?
Om wat ik uit de verte
van liefde heb gehoord.

Om liefde gaan wij een leven,
graven diep in de nacht,
kruipen onder de hemel –
Om liefde gaan wij een leven,
om weten en stille kracht.
Mensje, één van de velen,
waar snelt je voetstap heen?
Waar is te vinden dat ene,
daar snellen mijn voeten heen.

Om liefde gaan wij een leven,
sterven wij dood na dood,
wagen de verste wegen –
Om jou op hoop van zegen,
mijn liefde, mijn reisgenoot.
Dalen van zwarte aarde,
bergen van hemelsblauw –
Om alles ga ik dit leven,
om alles of niets met jou.

- **Tweede deel animatiefilm 'Vader en Dochter'**



--- Gesproken tekst ---

15. Licht en stem

Tekst: Huub Oosterhuis. *Muziek:* Antoine Oomen.

Allen:

Van grond en vuur zult Gij ons ma - ken,
hoog op rot - sen, aan le - vend wa - ter,
van geur en smaak, van licht en stem,
uw e - ven - beeld. ___

Volk dat in duisternis gaat,
mensen met stomheid geslagen,
het zal geschieden, zegt Hij,
dat zij weer glanzen als nieuw.

Allen:

f Van licht en stem zult Gij ons
ma-ken, uw e - ven - beeld. ___

Niet meer beklemd en verdeeld,
niet meer in woorden gevangen
een en gekend en bevrijd
eindelijk mens zal ik zijn.

Allen: 'Van licht en stem

Daar staat de stoel van het recht
daar zal staan de tafel der armen,
dan is de dag van het lam,
zie, Ik kom haastig. zegt Hij.

Opnieuw allen: 'Van grond en vuur'



16. Lied van nieuw begin

Tekst: Huub Oosterhuis. *Muziek:* Tjeerd Oosterhuis

Leliën draagt de woestijn,
rozen dragen de rotsen
lente staat op je drempel,
leven begint opnieuw.

Hij slaat bronnen, ontbindt
tongen, zangen, rivieren.
Water welt aan je voeten,
en geen leeuw op je weg.

Bevende harten, vat moed,
strek je, slapende handen,
dove oren, ga open,
wankelmoedigen, hoort.

Kromme, jij wordt recht.
Woeste, jij wordt een akker.
Wat geen woorden vermogen,
aarde, vrede voor jou.

Oude mensen, vrees niet -
jong mens, wat zal het worden?
Zomertuinen aan zee,
liefde, lichaam van zon.

17. Overal zijn Gij

Tekst: Huub Oosterhuis. Muziek: Antoine Oomen.

Alle coupletten: allen

1. O - ver - al zijn Gij on - zicht - baar ge - ge - ven
spre - kend na - bij de stil - te ver - wacht U
men - sen be - staan U zien en be - le - ven U.

The image shows a musical score for the song 'Overal zijn Gij'. It consists of three staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. A dashed line underlines the first line of the lyrics: '1. O - ver - al zijn Gij on - zicht - baar ge - ge - ven'.

Mensen van vlees,
van licht en gesteente,
hard en van bloed,
een vloed niet te stelpen,
mensen, uw volk,
uw stad hier op aarde.

Aarde is al wat wij zijn,
wat wij maken.
Adem ons open,
maak ons uw aarde,
uw nieuwe hemel,
vrede op aarde.

